

ζωγράφου γεμάτου δνειρα, σὰν ὀπτισία ψυχῆς βουτηγμένης στὴν λατρεία τοῦ Ἀγαθοῦ καὶ Ὡραίου — ἐτοι τὴ βλέπω μπροστά μου τὴν ὥραιά Μαριώ, τὸ πιὸ ὅμορφο κορίτσι τοῦ χωριοῦ μας, ποὺ μᾶς πιράτησε καὶ ποὺ παντρέψτηκε καὶ ποὺ τὴν πήρανε μακριά. Εἶχε καιρὸν νὰ τὴν ίδω. Γιὰ νότερη φορὰ τῆς μῆλησα στὸ γάμο, σὰν ντροπιασμένη καὶ χλωμὴ μὲ τάνθη τάσπρα στὸ μαλλιά, μὲ τὴ λαμπάδι της στὰ χέρια ἀναμμένη, δὲ σήκωσε τὰ μάτια ἀπὸ τὴ γῆ. Καὶ ὑπέρα στὸ δειλινό, σὰν ἄφηνε τὸ σπίτι καὶ τὴ μάννα νὰ πάῃ νὰ βρῇ ἀλλοῦ ζωή, σὰν τὸ χωριὸν ἀλάκαιρο, γυναικες, ἀντρες καὶ παιδιά, μὲ κουμπουριὲς καὶ μὲ βιολιὰ τὴ σινοδέψαντε πέρα μακριὰ στὸ δρόμο κατώ, ὅλοι μὲ μάτια γναλιστά, μὲ πρόσωπα ποὺ καίγανε ἀπὸ τὸ κραυσί κι ἀπὸ τὸ γλέντι, γελούσαντε, φωνάζαντε καὶ τραγουδούσαν — κ' ἐκείνη πήγαινε μπροστά, ντυμένη στὰ κάτισπρα, ἀδιάφροδη καὶ κρύα μὲ τὰ χρυσά της τὰ φλοιοῦ στὸ μέτωπο τριγρό, μὲ διαχρυσμένη τὰ λαμπρὰ τὰ γαλανά της μάτια, μὲ κάτι σὰν ἀποπετρωμένο στὴν ὅψη καὶ τὸ βλέμμα — λέξ καὶ δὲν ἔννοιωθε αὐτὴ τί γίνεται τριγρό — μοῦ φράντηρε γιὰ μιὰ στιγμὴ σὰν κάποια μαρτυρικὴ χριστιανή, ποὺ ξαγριωμένος δὲ λιδός τὴν πάει γιὰ νὰ τὴν κάψει μεθώντας ἀπὸ ποὺν ἄγριο μεθήσι.

Καὶ τώρα δέξαφνα τὴν ξαναβλέπω πάλι. Μέσο στὴν δλόχρυση βραδιὰ ποὺ σκόρπιζε γαλήνη, στὸ γαϊδουράκι τὸ σταχτὶ ἀπάνω καθισμένη, μὲ τὸ μικρὸ στὴν ἀγκαλιά, νιογέννητο ἀκόμα, μέσα σὲ χράμι ἀριστοτό, τόχε σφιχτὸν τυλίξει — καθὼς τὸ κύππαζε μὲ γλύκα καὶ μὲ ἀγάστη, μ' ἐνα χαμόγελο πονετικὸ στὰ χεῖλα, καθὼς τὸ βλέφαρα δίχνωντε μενεχεδέντες σκιες ἀπάνω στὰ χλωμὰ τὰ τραβηγμένα μαγουλάκια, μοῦ ἔμοιασε νὰ βλέπω Παναγιά, ποὺ ἔφευγε στὴν ξενιτιὰ μακρὰ νὰ σώσῃ τὸ Μονάκριθο Παιδί της. Καὶ κάτω ἀπὸ τὸ κίτρινο μαντήλι γυάλιζαν τὰ χρυσὰ φλουριὰ σὰν ξαγνισμένο τὸ στεφάνι ἀπὸ τὰ ἀγκάθια, ποὺ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ Γιὸ τὸ φόρεσε ἡ Μητέρα.

Καὶ τὸ μικρὸ τὸ γαϊδουράκι κουνοῦντε τὰ σταχτὰ αὐτιά. Πίσω ἀνέβαινε τὸ φεγγάρι κ' ἔροιχνε πιὰ σκιές γεμάτες ἀπὸ φῶς. Σὰν δνειρο περάσανε μπροστά μου μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς, τοὺς ἔβλεπαι ἀκόμα. Καὶ σὰν ἔγροισα νὰ ίδω εἴταν μακριὰ στὸ σκονισμένο δρόμο, μόλις ξεχωρίζαντε στὴ σκιά. Καὶ πόνεσα μὲ τὴν καρδιά, σὰν κάτι νάχανα πολύτιμο καὶ ὠραῖο.

ΒΟΥΝΗΣΙΑ

ΑΔΥΝΑΤΟ πρᾶπα νὰ γυρεύῃς νὰ μαρθῆς "Ἄγγλους, Γάλλους, Γερμανοὺς καὶ ἀρχαίους Ἑλληνες, καὶ νὰ μήν ἔχῃς δόση, ἀπὸ βαρβαρούνη, τὴ βαρβαρούνη ποὺ βλέπει τὰ φανταχτερὰ τὰ ξένα καὶ σκιάζει, βλέπει τὰ δικά της καὶ ντρέπεται.

ΑΡΓΙΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΧΥΝΟΠΩΡΙΑΤΙΚΑ

1.

Νὰ ξεδιψάσῃ λαχταρεῖ τὸ πρωτοβρόχι ὁ κάμπος.
Τὸ σύγγεφο κουβαλητῆς τοῦ ἀγέρα καὶ τῆς μπόρας
στὴ φυλλωσιά τὴν ισκεδή βιάζεται νὰ ξεσπάσῃ,
σὰν τὸν ἀβάσταχτο καημό τοῦ φτερωμένου στίχου.

2.

'Απὸ μακριὰ κι ἀπὸ ψηλὰ στάνεμιον τὴν πνοὶ¹
χωράψι ἡ θάλασσα πλατύ, καλοργομένο μοιάζει.
Κ' ἑγὼ ποὺ νοιώθω τοργωμα τοῦ πόνου στὴν καρδιά μου,
τοῦ σπόφου τάνθι κι ὁ καρπός ἀν ἔρθη καλῶς νάρθη.
Ομιλεῖς θαρρῶ πιὸ πολὺ μὲ τὸ γιαλὸ πῶς μοιάζει
τὸ στείρο καὶ τὸν ἄκιντο μὲ πλούσιο σὲ τραγούδια.

3.

Τὸ δέσο μὲ τὴν ίερὴ σιωπὴ σὰν πέλιμο βουτῖζει.
Νωαγισμένου καρφιοῦ ξεσκλείδια τὰ παννιά,
σὰ σάβανα ἀνεμόδαρτα τὰ φύλλα τὰ πεσμένα.
"Ανανθα καὶ θρηνητικὰ τῶν κήπων τὰ κλωνάρια,
ἀνανθος μόν" δὲ Υμηττός δὲ θὰ φαινῇ ποτὲ
μὲ τὴ γλυκιὰ χρωματωσιά τοῦ αἰώνιοι μενεῖξε.

1910.

ΧΡ. ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΜΕΣ' ΑΠΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΒΥΘΟ

— Οἱ τάφοι δὲ μὲ δέχουνται,
μὰ κ' οἱ νεκροὶ φωνάζουν :
Ἐμεῖς δὲ θέλωμε ψυχὲς
ποὺ βαρικαναστενάζουν . . .

Είταν τὸ ἀγαπημένο τραχούδι τοῦ Σκεύη τοῦ Καραπαντούλα.

Τὸ ἔλεγε μὲ τὴ βραχνή, καὶ παθητικὴ φωνή του σὲ λύπες καὶ χαρές, μ' ἀκκουμπισμένο πάντα στὸ χέρι τὸ κεφάλι του, σὰν νὰ είταν σὲ μαῦρες καὶ βαθεῖες σκέψεις βιθισμένος.

Μπροστά του ἔνα ποτήρι, ρουμπίνι κατακέκκινο κρασάκι ἀφρισμένο σπίρτιζε, κι ἀπάνω ἔνας ἥλιος τὸν ἔλουε μὲ μιὰ εὐλογημένη, θαλπωρή ποὺ τοῦ θέρμαινε ἡδονικὰ τὴν παγωμένη φάρη. Κάτι τὸ θερμὸ μέσα του ἀναδεύτηκε, κάτι τὸ χαρμόσυνο ἔνοιωσε στὴν καρδιά του καὶ τὸ βαρύ κεφάλι του, σὲ κάτι ἄλλους στοχασμούς φέρθηκε.

Κάτω στὰ γυμνά του πέδια, κότες μὲ κατακόκκινα λειριά, σὰν ἔνθη κόκκινα ἀπὸ ροδιά ταξιδεύσαντε τὸ νοισμένο χῶμα, καὶ ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴ ἀλλή, ροδαλές καὶ δυνατές εἰς ἀντίζεις ἔνδες κοριτσιοῦ, ποὺ ἔπλενε, ξεχώριζαν . . . Ο Σκεύης τὰ κύταξε, σὰν πρώτη νὰ τὰ ἔβλεπε φορά. Οι γάμπες, τοργευ-